

Kestävä ja turvallinen kiertotalous - SIRKKU

keskustelutilaisuus rakennus- ja purkurakentamisen toimialojen edustajien ja rakennusmateriaalien kierrättäjien kanssa

Helsinki 13.2.2019

SIRKKU –hanke

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta 2/2018 – 8/2019

- Taustana toimintaympäristön muutos → kehitettävä tavoitteet turvalliseen kiertotalouteen
- **Tutkimuksen tavoitteena on edistää kiertotaloutta parantamalla kemikaalien hallintaa eri toimialoilla ja erilaisissa materiaalivirroissa.**
- Toteutettu 2018 mm. sähköinen kysely toimialoille, asiantuntijatyöpaja, kirjallisuusselvityksiä

ETUJA

- Päästöjen, ilmastovaikutusten, jätteen ja luonnonvarojen käytön minimointi
- Luonnon järjestelmien säilyttäminen
- Kilpailukyvyn lisääntyminen
- Uusien markkinoiden synnyttäminen
- Mahdollisuuksia työhön
- Sosiaalisia hyötyjä

SIRKKU –hanke

- Työ kohdennettu erityisesti rakennusjätteissä mahdollisesti oleviin haitallisiin aineisiin keskittyen kaikkein vaarallisimpiin aineisiin (POP, SVHC)
- Näistä valittu esimerkeiksi
 - bromatut palonestoaineet (esim. HBCDD)
 - Ftalaatit
 - Lyhytketjuiset klooriparafiinit (SCCP)
- Tuotetaan viranomaisten ja poliittisen päätöksenteon tueksi **ajantasainen asiantuntija-arvio** vaarallisten aineiden hallinnan tarpeista kiertotaloudessa sekä tähän liittyvistä mahdollisista ympäristövaikutuksista, **annetaan ehdotuksia ohjauskeinoiksi** sekä **ohjeistusta työ- ja ympäristöturvallisuudesta** kiertotaloudessa.

Kestävä ja turvallinen kiertotalous - SIRKKU

Esiselvitykset,
kyselyt

Työpaja
asiantuntijoille

Kohdennetut
raportit

Tunnistus-,
käsittely- ja
erotusprosessit ja
arvio niiden
soveltuvuudesta
(VTT)

Tunnistettuihin
toimialoihin ja
prosesseihin liittyvät
työterveysriskeistä
(TTL)

Lainsäädännölliset
velvoitteet ja
ohjauskeinojen
kehittäminen
(Tukes & SYKE)

Vaikutukset
ympäristöön ja
terveyteen (SYKE &
THL)

1. Työpajan tavoite: Tunnistaa ja valita toimialat, jotka ensimmäisenä tarvitsevat tukea kemikaalien hallintaan

2. Työpajojen tavoite: Vuoropuhelu toimialojen kanssa

- Kemikaalit kiertotaloudessa, erityisesti vaarallisimpien kemikaalien hallinta
- Onko tietoa tarpeeksi tarjolla?
- Millaista viestiä haluaisit hankkeen kautta välittää päättäjille?

Valmistautu-
minen
vuoropuheluun

Työpaja(t)
toiminnan-
harjoittajille

Loppuraportti,
valmis touko-
kuussa 2019

Loppuseminaari?

Komposiitti = polymeerimatriisi + lujite

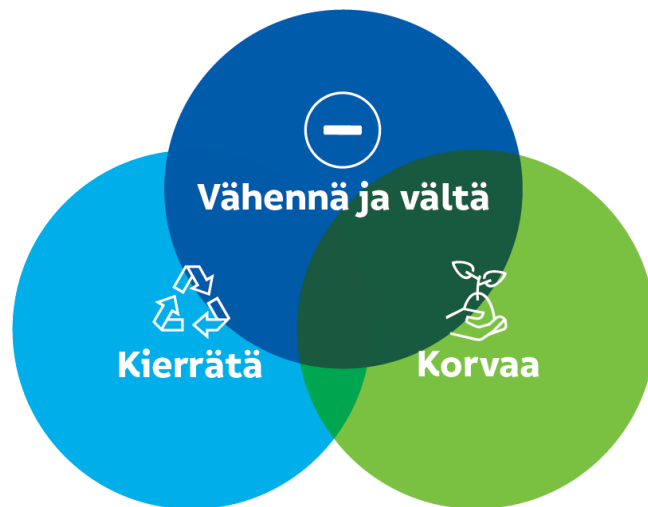
- ARVI-hanke: tutkimusten perusteella kierrätysmateriaaleista valmistetut komposiittituotteet vastaavat neitseellisestä materiaalista valmistettuja
- Kierrätysmahdollisuudet?
- Voiko käytetyissä kierrätysmateriaaleissa olla haitallisia aineita?
- → tämän päivän keskusteluilla voidaan tuoda esille alan tunnistamia tarpeita liittyen kemikaalien hallintaan kiertotaloudessa ja toisaalta hälventää mahdollisia turhia pelkoja

Vähennä ja välttä, kierrätä ja korvaa

Muovitiekartta Suomelle

- Ympäristöministeriön asettama työryhmä
- Tehtävänä oli ehdottaa lyhyen ja pitkän aikavälin toimia

Ympäristöministeriön sivuilta tietoa muovista ja muovitiekartasta:
<http://www.ym.fi/muovit>

Ehdotukset toimenpiteiksi

Vähennetään roskaamista
ja vältetään turhaa kulutusta

Selvitetään muoviveron
käyttöönotto

Tehostetaan merkittävästi
muovijätteen talteenottoa

Parannetaan muovien
tunnistamista rakennuksissa
sekä muovijätteen lajittelua
rakennustyömailla

Tehostetaan
maatalous- ja
puutarhamuovien
kierrätystä ja korvaamista

Otetaan talteenotetun
muovin monipuoliset
kierrätysratkaisut
käyttöön

Panostetaan isosti korvaaviin
ratkaisuihin ja perustetaan
New Plastics -osaamisverkosto

Nostetaan muovihaaste
näkyvästi Suomen
kansainväliselle asialistalle

Viedään osaamista
ja ratkaisuja

Lisätään tutkimustietoa
muovien haitallisista terveys-
ja ympäristövaikutuksista

Muovitiiekartan toimenpide-ehdotuksia:

Tehostetaan merkittävästi muovijätteen talteenottoa

- Uudistetaan erilliskeräysvaatimuksia ja lisätään merkittävästi pakkausmuovin talteenottoa ja keräyspaikkoja esim. laajentamalla kiinteistökohtaista ja alueellista keräysjärjestelmää sekä järjestämällä korttelikeräys pientaloille. Tiivistetään pakkausten tuottajien, kuntien, jätehuoltoyritysten ja muiden toimijoiden yhteistoimintaa muovipakkausjätteen keräyksessä. Kannustetaan jätteen lajitteluun hinnoittelun avulla.
- **Etsitään keinoja kierrätettävyyden varmistamiseksi muovituotteiden ja komposiittien suunnittelussa. Tunnistetaan tuoteryhmiä, joiden valmistuksessa voidaan edellyttää tiettyä uusiomuoviosuutta.**

Muovitiiekartan toimenpide-ehdotuksia:

Otetaan talteenotetun muovin monipuoliset kierrätysratkaisut käyttöön

- Vauhditetaan erilaisille arvoketjuille sopivia kierrätysratkaisuja. Käynnistetään hankkeita, joilla vahvistetaan toimijoiden välistä yhteistyötä sekä toimivan kierrätyksen edellyttämää lajittelu- ja prosessiosaamista yrityksissä ja tutkimuslaitoksissa.
- Arvioidaan kemiallisen kierrätyksen soveltuvuutta ja vaikutuksia Suomessa. Selvitetään myös kemiallisen kierrätyksen potentiaalia ja siihen liittyviä reunaehtoja.

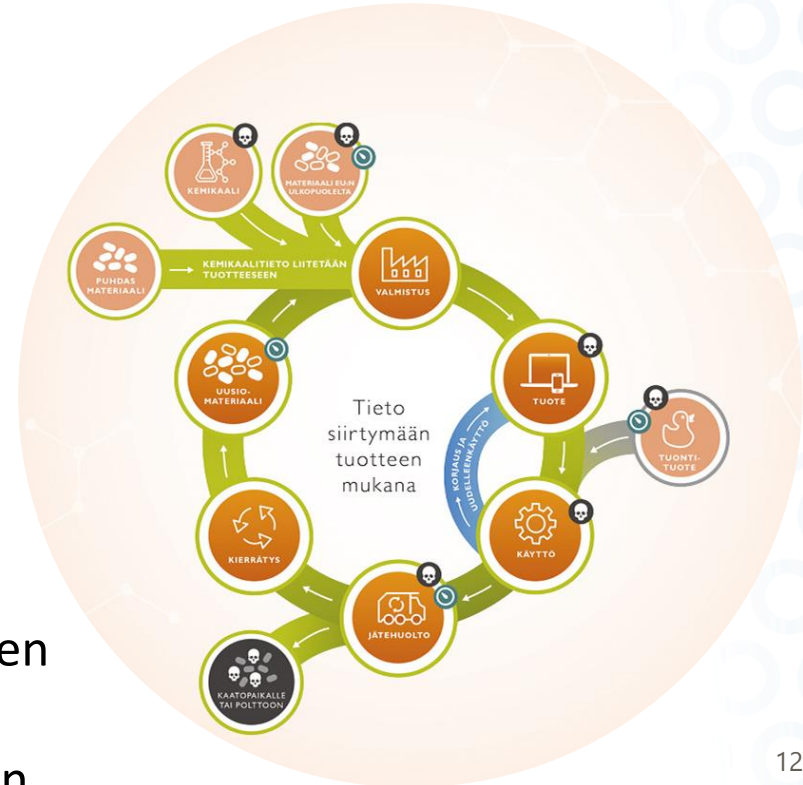
Muovitiiekartan toimenpide-ehdotuksia:

Panostetaan isosti korvaaviin ratkaisuihin ja perustetaan New Plastics -osaamisverkosto

- Käynnistetään kansallinen ohjelma ja kohdennetaan rahoitusta uusien arvoverkkojen kehittämiseen muoveja korvaaville ratkaisuille, materiaaleille ja teknologioille sekä liiketoimintamalleille, joita eri osapuolet yhdessä kehittävät.
- Ohjelmalla tavoitellaan kansallisten hyötyjen lisäksi ratkaisuja globaaleihin haasteisiin ja vahvistetaan suomalaisten yritysten kansainvälistä kilpailukykyä. Korvaavien ratkaisujen kehittämisessä varmistetaan tuotteiden kokonaisvaltainen ympäristökestävyys (tuotantoketjujen ohella tuotteiden kierrätettävyys tai biohajoavuus tuotteen koko elinkaareissa) ja turvallisuus.

Haitallisten aineiden huomioiminen kiertotaloudessa

- Tieto, viestintä, koulutus
- Kemikaalilainsäädäntö vs. kiertotalouden tavoitteet
- Väliaikatavoitteena saada vaarallisimmat aineet pois materiaalikierroista? → energiahyödyntäminen
- Yrityksille tukea prosessien kehittämiseen (haitallisten aineiden analytiikka, erotusprosessit jne)
- Substituutio – haitallisten aineiden korvaaminen haitattomilla

Tsemppiä keskusteluun!

Sari Kauppi

Suomen ympäristökeskus SYKE

Kestävän kiertotalouden ohjelma

P. 0295 251 268

sari.kauppi@ymparisto.fi

twitter @KauppiSari

